

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України № 64/2022 від 24.02.2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>
2. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 р. № 675-VIII. *Верховної Ради України*. 2015. № 45. С. 410.
3. Радке О. Основні ризики ЗЕД під час дії воєнного стану. URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA015915
4. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VIII. *Верховної Ради України*. 2017. № 45. С. 400.
5. Щодо засвідчення форс-мажорних обставин. URL: <https://ucci.org.ua/press-center/ucci-news/protsedura-zasvidchennia-fors-mazhornikh-obstavin-z-28-02-2022>
6. Форс-мажор та укладення договорів у воєнний час. URL: <https://news.dtki.ua/law/contractual-relationship/75589-fors-mazor-ta-ukladennya-dogovoriv-u-vojennii-cas>

Дурова Альона Олександрівна,

*студентка 4-го курсу факультету прокуратури та слідства
(кримінальна юстиція) Національного університету
«Одеська юридична академія»*

Науковий керівник: *к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського
права і процесу Згама А. О.*

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ПОВНИХ ТА КОМАНДИТНИХ ТОВАРИСТВ

Економічні ринкові відносини обумовили появу відповідних їм організаційно-правових форм господарювання – господарських товариств, видами яких є повні та командитні товариства. Вони фактично не отримали значного поширення, оскільки очевидно є не вигідні застосування цих видів на практиці порівняно, наприклад, з товариствами з обмеженою відповідальністю.

Правове регулювання організації та діяльності повних і командитних товариств здійснюється на підставі Господарського кодексу України (далі – ГК України), Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) та Закону України «Про господарські товариства» від 19 вересня 1991 р. (далі – Закон).

Так, ч. 1 ст. 80 ГК України відносить повні та командитні товариства до видів господарських товариств. Ч. 5 вказаної статті визначає повне товариство як господарське товариство, всі учасники якого відповідно до укладеного між ними договору здійснюють підприємницьку діяльність від імені товариства і несуть додаткову солідарну відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном, а ч. 6 дає наступне визначення командитного товариства: «командитним товариством є господарське товариство, в якому один або декілька учасників здійснюють від імені товариства підприємницьку діяльність і несуть за його зобов'язаннями додаткову солідарну відповідальність усім своїм майном, на яке за законом може бути звернено стягнення (повні учасники), а інші учасники присутні в діяльності товариства лише своїми вкладами (вкладники)» [1]. У юридичній літературі відзначається, що командитне товариство є гібридною організаційно-правовою формою підприємництва, між якими існували до моменту утворення та існують надалі довірчі відносини. Воно об'єднує у собі, з одного боку, переваги індивідуального підприємництва та підприємництва зі створенням юридичної особи, а з іншого – риси повного товариства й товариства з обмеженою відповідальністю. Така гнучкість моделей командитного товариства дозволяє найкраще враховувати інтереси їх засновників [2, с. 8].

Однією з особливостей повних товариств є те, воно не може бути одноосібним, оскільки перш за все повне товариство представляє собою об'єднання зусиль і капіталу двох і більше осіб для ведення підприємницької діяльності. Таке товариство є безстатутним, адже в основі якого лежить договір між учасниками. З моменту, коли повне товариство визнається юридичною особою між ним та кожним учасником виникає корпоративне правовідношення зобов'язального характеру.

Відмітною особливістю командитного товариства є встановлення додаткової, солідарної, по суті, необмеженої відповідальності повних учасників товариства всім своїм майном. Така відповідальність у командитному товаристві означає, що кожен повний учасник відповідає за зобов'язаннями товариства всім своїм майном незалежно від його частки в товаристві й від частки інших повних учасників [3, с. 281].

Наступною особливістю повних товариств є те, що солідарна відповідальність учасників, тобто кредитор має право вимагати виконання обов'язку частково або ж у повному обсязі від усіх боржників

разом або окремо від будь-кого із них. При цьому виконання солідарного обов'язку одним із боржників є підставою для регресного зобов'язання. Субсидіарність відповідальності учасника повного товариства полягає в тому, що до пред'явлення вимоги учаснику кредитор зобов'язаний звернутися з аналогічною вимогою до товариства.

Інша особливість діяльності повних товариств полягає в тому, що відносини між учасниками передбачаються як такі, що мають особисто-довірительний характер. Вони несуть відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном, незалежно від того, коли вони вступили в товариство або вибули з нього [4, ст. 682].

Особливостями характеризується і статус учасників повного товариства. Так, учасникові забороняється бути учасником більше як одного повного товариства. Цей припис покликаний захищати інтереси кредиторів та інших учасників товариства. Також учаснику повного товариства заборонено вчиняти без згоди інших правочини, які однорідні за своєю метою з тими, що вчиняються учасниками від імені товариства. Мова йде про заборону на вчинення конкуруючих правочинів під страхом відшкодування збитків, завданих товариству такими діями, або передання товариству всієї вигоди, набутої за таким правочином. Завдані збитки будуть обчислюватися у вигляді упущеної вигоди.

Особливістю командитного товариства є наявність у його складі двох видів учасників товариства: повні учасники, які несуть субсидіарну майнову відповідальність за зобов'язаннями товариства всім своїм майном, на яке може бути звернене стягнення, управляють справами товариства, зобов'язані брати майнову і персональну участь у товаристві; вкладники, які після сплати ними своїх внесків не несуть додаткової відповідальності за зобов'язаннями товариства своїм майном, не беруть участі в управлінні справами товариства, однак зобов'язані брати майнову участь у товаристві в розділі його прибутку відповідно до розмірів своїх часток (внесків); мають право вимагати першочергового (перед повними учасниками) повернення внеску в разі ліквідації товариства. Особа може бути повним учасником тільки в одному командитному товаристві; повний учасник не може бути учасником повного товариства; повний учасник не може бути вкладником цього самого товариства. Крім того, їм заборонено заперечувати проти дій повних учасників щодо управління діяльністю товариства [3, с. 282].

Особливостями характеризуються установчі документи повного та командитного товариства. Засновницький договір підписується всіма його учасниками, які тим самим висловлюють волю на створення товариства і на участь у ньому. Він має містити відомості про найменування вид товариства, предмет, мета і цілі його діяльності, склад засновників, учасників та вкладників, склад і компетенцію органів товариства та порядок прийняття ними рішень, включаючи перелік питань, з яких необхідна одностайність або кваліфікована більшість голосів, порядок формування майна, розподілу прибутків та збитків, умови його реорганізації та ліквідації, якщо інше не передбачено законом, У засновницькому договорі засновники зобов'язуються утворити суб'єкт господарювання, визначають порядок спільної діяльності щодо його утворення, умови передачі йому свого майна, порядок розподілу прибутків і збитків, управління діяльністю суб'єкта господарювання та участі в ньому засновників, порядок вибуття та входження нових засновників, інші умови діяльності суб'єкта господарювання, які передбачені законом, а також порядок його реорганізації та ліквідації відповідно до закону [1; 5; 6].

Проблемним питанням діяльності повних та командитних товариств є їх непопулярність серед інших видів товариств. Однією з причин недостатнього використання повного та командитного товариства є відсутність комплексного правового регулювання такого виду господарських товариств, яке має містити опрацьовані, скоординовані, розраховані на практичне застосування норми. Через проблему підвищеної відповідальності засновників за результати діяльності товариства, відсутня рівновага між недоліками та перевагами застосування таких організаційно-правових форм.

Для того, щоб повні та командитні товариства посіли місце серед інших видів господарських товариств, потрібно впровадження стабільного законодавства, яке чітко та повно визначатиме умови їх організації та діяльності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст.144.
2. Яковлев Ю. В. Командитні товариства як суб'єкти підприємницької діяльності: автореф. дис.... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03. Х., 2001. 20 с.

3. Симонян Ю. Ю. Аналіз правового становища командитного товариства за законодавством України. Актуальні проблеми держави і права. 2007. Вип. 33. С. 279-282.
4. Цивільне право України. Загальна частина: підручник. За ред. О. В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2010. 976 с. URL: http://pidruchniki.com/1584072046944/pravo/tsivilne_pravo_ukrayini
5. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. N 49. ст. 682
6. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. ст. 356

Дяговець Дар'я Олегівна, Велісв Руслан Єльвісович

студенти 4-го курсу факультету адвокатури та антикорупційної діяльності Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського права і процесу Добровольська В. В.

ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Воєнний стан – це правовий режим, який необхідний для забезпечення цілісності країни у випадку загрози нападу чи збройної агресії. Під час воєнного стану багато прав людей обмежуються для безпеки нашої держави і набувають більше повноважень органи державної влади, військове командування та органи місцевого самоврядування.

За ст. 417 ГК України за період дії воєнного стану, введеного на території України або в окремих місцевостях, закон про оборону України взятий за основу для правового режиму господарської діяльності, а також взяті за основу інші законодавчі акти щодо забезпечення обороноздатності держави та законодавства про режим воєнного стану. Тобто, можна сказати про здійснення господарської діяльності в особливий період, який, необхідно віднести до окремих спеціальних режимів господарської діяльності. ГКУ регулює господарську діяльність лише за однією із складових особливого періоду, яку віднесено до спеціальних режимів – це є здійснення господарської діяльності в умовах воєнного стану.

Господарська діяльність в особливий період є окремим спеціальним режимом господарювання оскільки: 1) Воно запроваджується